

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-01-20
Besvaras senast
2025-01-29 kl. 12.00

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:693 Finansiering av EU:s yttre gräns

Vid årsskiftet tog Polen över ordförandeskapet i EU:s ministerråd. Det sex månader långa ordförandeskapet är tydligt inriktat på säkerhet. Polen har självt stora utmaningar, särskilt längs gränsen mot Belarus, där 13 000 gränsvakter och soldater bevakar cirka 400 kilometer gräns. Även Polens gräns mot ryska Kaliningrad har förstärkts.

Ryssland och Belarus bedriver hybridkrigföring mot Polen, där de hjälper grupper av migranter från främst Afrika och Mellanöstern att försöka bryta igenom gränsen för att provocera och destabilisera Polen och resten av Europa.

Förra året upptäcktes nästan 30 000 försök till gränsöverskridningar. De flesta som försöker är unga män, ofta från Etiopien, Eritrea och Somalia. Enligt polska myndigheter anländer de till Belarus med turist- eller studentvisum och får hjälp att ta sig över gränsen mot en avgift på mellan 8 000 och 12 000 dollar. Gränsvakterna utsätts regelbundet för attacker, och förra året dödades en vakt och flera skadades. Migranterna använder slangbellor, kastar små sprängämnen eller stenar, eller använder pepparsprej mot vakterna. Förra året registrerades mer än 400 incidenter i detta gränsavsnitt, och 307 personer lades in på sjukhus.

Medan Polen gör allt för att försvara gränsen till både sitt eget land och hela EU anklagar migrantvänliga lobbyorganisationer landet för så kallade pushbacks. Polen hänvisar till att migranter som vill söka asyl får göra det vid öppna gränsövergångar – inte tvinga sig in.

Vid förra månadens toppmöte godkände EU:s ledare Polens åtgärder. Länder vid Europas östra gräns fick grönt ljus att upphäva rätten till skydd när de anser att Belarus och Ryssland ”använder migranter som vapen”. Detta är givetvis mycket bra.

Men att upprätthålla EU:s yttre gräns under dessa förhållanden är krävande och inte minst dyrt – särskilt byggandet av de barriärer som krävs för att skydda EU:s yttre gräns. Tidigare har EU varit negativt till att finansiera fysiska barriärer. Jag lyfte detta i frågor till den förra regeringen (2020/21:3493 och 2021/22:132), som menade att arbetet med det yttre gränsskyddet bäst bedrivs genom solidariska och samordnade åtgärder av den typ och omfattning som redan genomfördes inom EU och att svenska myndigheter bidrog till EU:s stöd

till de berörda medlemsstaterna och var beredda att bidra med ytterligare resurser som de har till sitt förfogande. Regeringen betonade också att utöver detta deltar Sverige i de kontinuerliga diskussioner som förs inom EU om hur regelverk och stöd till medlemsstaterna bäst ska vara utformat för att arbetet med att kontrollera Schengenområdet yttre gräns ska ha så bra förutsättningar som möjligt.

Jag vill därför fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

Vilka finansiella resurser bidrar EU med till Polen för att skydda den yttre gränsen, och om man inte bidrar med finansiella resurser, är ministern beredd att ta sådana initiativ inom EU-kretsen?

.....

Björn Söder (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann